

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадян Огурцової Валентини Єгорівни та Шахматова Петра Миколайовича щодо офіційного тлумачення положень частини четвертої статті 32, статей 40, 55, 64, 124 Конституції України, статті 248³ Цивільного процесуального кодексу України

м. К и ї в
11 січня 2000 року
№ 5-у/2000

Справа № 2-9/2000

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Скоморохи Віктора Єгоровича – головуєчий,
Євграфова Павла Борисовича,
Козюбри Миколи Івановича,
Корнієнка Миколи Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мартиненка Петра Федоровича,
Німченка Василя Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Селівона Миколи Федосовича,
Тихого Володимира Павловича,
Чубар Людмили Пантеліївни – суддя-доповідач,
Яценка Станіслава Сергійовича,

розглянув питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадян Огурцової

Валентини Єгорівни та Шахматова Петра Миколайовича щодо офіційного тлумачення положень частини четвертої статті 32, статей 40, 55, 64, 124 Конституції України, статті 248³ Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Чубар Л.П. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Громадяни Огурцова В.Є. та Шахматов П.М. звернулися до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень частини четвертої статті 32, статей 40, 55, 64, 124 Конституції України, статті 248³ Цивільного процесуального кодексу України.

На їхню думку, має місце неправильне застосування наведених положень щодо можливості в порядку цивільного судочинства оскарження до судів загальної юрисдикції неправомірних дій чи бездіяльності службових осіб, зазначених у статті 328 Цивільного процесуального кодексу України.

2. Колегія суддів Конституційного Суду України з конституційних подань та звернень Ухвалою від 12 листопада 1999 року відмовила у відкритті конституційного провадження у справі на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим цим Законом.

3. З матеріалів справи вбачається, що Огурцова В.Є. зверталася до судів загальної юрисдикції зі скаргами на неправомірні дії голови Харківського обласного суду та його заступника, оскільки вони, як вважає автор звернення, безпідставно відмовили в принесенні протестів у порядку судового нагляду на рішення суду. Судова колегія в цивільних справах Полтавського обласного суду ухвалою від 9 лютого 1998 року в прийнятті скарги відмовила. Ухвалою судової колегії в цивільних справах Верховного Суду України від 18 березня 1998 року це рішення залишено без змін.

Суб'єкт права на конституційне звернення Шахматов П.М. оскаржував рішення, яким йому відмовлено в задоволенні позовних вимог до Харківського об'єднаного авіазагону і його працівників про захист честі та гідності. Скарги Шахматова П.М., подані до Харківського обласного суду касаційною та наглядовою інстанціями, також залишено без задоволення. Не погодившись з цим, Шахматов П.М. звернувся з позовом на Харківський обласний суд, його голову Бринцева В.Ф., колишнього суддю Ленінського районного суду м.Харкова Афанасьєва В.В. Позов було прийнято Карлівським районним судом Полтавської області. Ухвалою від 17 червня 1993 року провадження у справі закрито. Судова колегія в цивільних справах Полтавського обласного суду 22 липня 1993 року касаційну скаргу Шахматова П.М. залишила без задоволення.

У подальшому Шахматов П.М. неодноразово оскаржував зазначені судові рішення до Голови Верховного Суду України та його заступників, які не знайшли підстав для опротестування постановлених судових рішень. У червні 1997 року Шахматов звернувся до Печерського районного суду міста Києва з позовом про визнання неправомірними дій Голови Верховного Суду України та його першого заступника, які, як вважає автор звернення, "належним чином не перевірили доводи, викладені у скаргах в порядку нагляду, чим порушили його права". Печерський районний суд міста Києва 9 липня 1997 року відмовив у прийнятті скарги, з чим погодилась судова колегія в цивільних справах Київського міського суду.

Виносячи такі рішення, суди виходили з того, що спір не підлягає розгляду в порядку окремого цивільного судочинства, оскільки повноваження службових осіб, зазначених у статті 328 Цивільного процесуального кодексу України, щодо опротестування скарг на рішення суду, які набрали законної сили, належать до їх процесуальної діяльності у сфері правосуддя. Принесення протесту – це процесуальна дія судді, яка підлягає оскарженню в порядку, передбаченому Цивільним процесуальним кодексом України (глава 42). Тому такі дії службових осіб суду не можуть бути оскаржені в порядку, передбаченому статтею 55 Конституції України та главою 31-А (в редакції від 31 жовтня 1995 року) Цивільного процесуального кодексу України. Ця глава, як свідчить її назва, визначає порядок оскарження в суді лише рішень, дій або бездіяльності службових осіб у сфері управлінської діяльності, що відповідає змісту частини другої статті 55 Конституції України.

4. Підставою для відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами чи іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав (стаття 94 Закону України "Про Конституційний Суд України").

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 42 Закону України "Про Конституційний Суд України" у конституційному зверненні має бути обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні Конституції України та законів України. Проте суб'єкти права на конституційне звернення відповідних доказів до матеріалів справи не долучили.

З відповідей Верховного Суду України, Міністерства юстиції України, Прокуратури України на запит судді-доповідача вбачається, що розбіжностей у позиціях цих державних органів щодо оскарження до суду рішень, дій або бездіяльності службових осіб, зазначених у статті 328 Цивільного процесуального кодексу України, при здійсненні ними своїх повноважень у сфері правосуддя немає.

З конституційного звернення та долучених до нього матеріалів не вбачається і порушення права Огурцової В.Є. та Шахматова П.М. на судовий захист. Навпаки, своє конституційне право на звернення до суду за захистом своїх прав і свобод вони реалізували, оскільки процедура розгляду їх заяв, передбачена цивільно-процесуальним законом, відбулася повністю.

Слід зауважити, що конституційне звернення про одночасне офіційне тлумачення декількох статей Конституції України та закону України правомірне лише в тому разі, коли ці статті нерозривно пов'язані між собою і мають спільний предмет правового регулювання. Частина четверта статті 32 та стаття 40 Конституції України, положення яких просять офіційно витлумачити суб'єкти права на конституційне звернення, не пов'язані з вимогами, викладеними у конституційному зверненні, стосуються різних питань і тому не можуть бути предметом одного розгляду.

Отже, підстав для відкриття конституційного провадження у цій справі немає.

Враховуючи наведене та керуючись статтями 150 Конституції України, статтями 45, 50, 94 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

у х в а л и в :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Огурцової Валентини Єгорівни та Шахматова Петра Миколайовича щодо офіційного тлумачення положень частини четвертої статті 32, статей 40, 55, 64, 124 Конституції України, статті 248³ Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України та Законом України "Про Конституційний Суд України".

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскарженою.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ